

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) เนื่องจาก เป็นการศึกษาถึงการใช้คำเชื่อมในการเชื่อมคำคุณศัพท์ทุกของนิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่เกี่ยวกับภาษา และนิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่ไม่เกี่ยวกับภาษา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ใช้แบบสำรวจการใช้คำเชื่อม "และ" และ "แต่" ซึ่ง จุมพล พูลภัทรชีวิน สร้างขึ้น แบบสำรวจนี้ประกอบด้วยประโยคง่าย ๆ จำนวน 204 ประโยค ในแต่ละประโยคประกอบด้วยคำคุณศัพท์ 1 คู่ แต่ละคู่อาจมีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน หรือทิศทางตรงข้ามกันได้ เพราะคำคุณศัพท์แต่ละคำสุ่มมาจากคำคุณศัพท์ในซีแมนติก ฟิลเฟอเรนเชียล สำหรับประเทศไทย

สมมติฐานของการวิจัย

1. เนื่องจากผู้วิจัยมีความเชื่อในปรัชญาของยางและยีน ที่อธิบายว่า กระบวนการความรู้ความเข้าใจของมนุษย์จะมีการจัดระบบแบบ 2 ชั้น และความสัมพันธ์ระหว่างชั้นจะมีแนวโน้มเป็นแบบขนาน¹ ดังนั้นไม่ว่านิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่เกี่ยวกับภาษา หรือนิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่ไม่เกี่ยวกับภาษาก็จะคิดในลักษณะนี้ และจากการศึกษาของจุมพล พูลภัทรชีวิน² พบว่า คนไทยที่มีการศึกษาสูงเลือกใช้ "และ" มากกว่า "แต่" ภายใต้อุปสงค์ที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานข้อที่ 1 ว่า

¹ Osgood, op. cit., p. 381.

² จุมพล พูลภัทรชีวิน, เรื่องเดียวกัน, หน้า 12.

"นิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่เกี่ยวกับภาษา ใช้คำเชื่อมในการเชื่อมคำคุณศัพท์ ไม่แตกต่างจากนิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่ไม่เกี่ยวกับภาษา กล่าวคือ นิสิตทั้ง 2 สาขาวิชาเฉพาะ เลือกใช้ "และ" ในการเชื่อมคำคุณศัพท์มากกว่า "แต่"

2. จากการวิจัยของออสกูดและริชาร์ดส์ได้ขอคนพบข้อหนึ่งว่าคนอเมริกันเลือกใช้ "and" ในการเชื่อมคำคุณศัพท์ที่มีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน และใช้ "but" ในการเชื่อมคำคุณศัพท์ที่มีความหมายไปในทิศทางตรงข้ามกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงอาศัยข้อค้นพบดังกล่าวตั้งสมมติฐานข้อที่ 2 ว่า

"ในการเชื่อมคำคุณศัพท์ที่มีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน และเชื่อมคำคุณศัพท์ที่มีความหมายไปในทิศทางตรงข้ามกัน นิสิตเลือกใช้คำเชื่อมแตกต่างกัน กล่าวคือนิสิตจะเลือกใช้ "และ" ในการเชื่อมคำคุณศัพท์ที่มีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน และใช้ "แต่" ในการเชื่อมคำคุณศัพท์ที่มีความหมายไปในทิศทางตรงข้ามกัน"

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสำรวจการใช้คำเชื่อม "และ" และ "แต่" ซึ่ง จุมพล พูลภัทรชีวิน สร้างขึ้น แบบสำรวจนี้ประกอบไปด้วยประโยคที่เขียนอยู่ในรูปแบบง่าย ๆ ดังนี้

$$x \text{ (คำคุณศัพท์)}_1 \dots \text{(คำคุณศัพท์)}_2$$

แบบสำรวจประกอบด้วยประโยคจำนวน 204 ประโยค กำหนดให้ X เป็นประธานของประโยคซึ่งอาจจะแทนอะไรก็ได้ เช่น คน สัตว์ หรือสิ่งของอื่น ๆ แล้วแต่ตัวอย่างประชากรแต่ละคนจะคิดเอาเอง ตามด้วยคำคุณศัพท์ที่ 1 และคำคุณศัพท์ที่ 2 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มมาจากคำคุณศัพท์ในซีแมนติก คีฟเพอเรนเซียล สำหรับประเทศไทย หลักเกณฑ์ในการสุ่มคำคุณศัพท์นี้³

³จุมพล พูลภัทรชีวิน, เรื่องเดียวกัน, หน้า 11.

1. ถ้าสุ่มได้คำคู่ที่ซ้ำกันที่เคยสุ่มไว้แล้วก็ตัดทิ้งไม่พิจารณา
2. ถ้าสุ่มได้คำคู่ที่อยู่ในมาตราเดียวกัน⁴ เช่น สว่าง กับ มีด ถูก กับ ผิด คัง กับ คอย ฯลฯ ก็ไม่พิจารณา
3. ถ้าคำคู่ที่สุ่มขึ้นมา มีความหมายที่คล้ายกันมาก (Very Close Synonyms) เช่น ชำ กับ เชื่องช้า ฯลฯ ก็ไม่พิจารณา

แบบสำรวจแบ่งออกเป็น 2 แบบฟอร์ม (Form) คือ แบบฟอร์ม ก. และแบบฟอร์ม ข. โดยแบบฟอร์ม ข. ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับแบบฟอร์ม ก. เพียงแต่ลำดับคำคู่สุ่มในแต่ละประโยคสลับที่กัน ตัวอย่างเช่น

แบบฟอร์ม ก.

1.	X	สบาย	...	แก้
2.	X	หอม	...	เรียบร้อย
3.	X	ไว	...	แพง

แบบฟอร์ม ข.

1.	X	แก้	...	สบาย
2.	X	เรียบร้อย	...	หอม
3.	X	แพง	...	ไว

ในแต่ละแบบฟอร์มยังแยกย่อยออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดหนึ่งเรียงจากประโยคแรกไปยังประโยคสุดท้าย อีกชุดหนึ่งเรียงจากประโยคสุดท้ายมายังประโยคแรก ซึ่งใช้สัญลักษณ์⁵ ดังนี้

⁴Jantorn Buranabanpot, loc. cit.

⁵ดูรายละเอียดได้ในภาคผนวก ก.

ก 1 หมายถึงแบบสำรวจฟอร์ม ก ที่เรียงจากประโยคแรกไปยังประโยคสุดท้าย

ก 2 หมายถึงแบบสำรวจฟอร์ม ก ที่เรียงจากประโยคสุดท้ายมายังประโยคแรก

ข 1 หมายถึงแบบสำรวจฟอร์ม ข ที่เรียงจากประโยคแรกไปยังประโยคสุดท้าย

ข 2 หมายถึงแบบสำรวจฟอร์ม ข ที่เรียงจากประโยคสุดท้ายมายังประโยคแรก

ผู้วิจัยได้ใช้ตารางการวิเคราะห์ ตัวประกอบของคำคุณศัพท์คู่ในซีแมนติก ทิฟเฟอเรนเชียล สำหรับประเทศไทย ซึ่งออกสฤกและคณะได้สร้างขึ้น⁶ มาตัดสินว่าคำคุณศัพท์คำใดมีความหมายไปในทางบวก และคำใดมีความหมายไปในทางลบ⁷ เมื่อพิจารณาแล้วสามารถแบ่งแบบสำรวจการใช้คำเชื่อม "และ" และ "แต่" ออกได้เป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่ประกอบด้วยคำคุณศัพท์คู่ที่มีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน มีจำนวน 98 ประโยค

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่ประกอบด้วยคำคุณศัพท์คู่ที่มีความหมายไปในทิศทางตรงข้ามกัน มีจำนวน 106 ประโยค

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2518 ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างประชากรแบบแบ่งแยกกลุ่ม (Stratified random sampling) โดยแบ่งนิสิตออกเป็น 2 กลุ่ม คือ นิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะ

⁶แสดงไว้ในตารางที่ 8 ของภาคผนวก ข.

⁷ดูรายละเอียดได้ที่หน้า 14.

ที่เกี่ยวกับภาษา และนิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่ไม่เกี่ยวกับภาษา จำนวนตัวอย่าง
ประชากรที่คิดจากสูตรการหาขนาดของตัวอย่างประชากร⁸ เมื่อจำแนกตามสาขาวิชา
เฉพาะแล้วได้กลุ่มตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม ๆ ละจำนวน 180 คน รวมทั้งหมดจำนวน
360 คน

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 19 มกราคม 2519 จนถึงวันที่ 23
มกราคม 2519 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ผู้วิจัยได้ให้ตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่มทำ
แบบสำรวจการไขคำเชื่อม "และ" และ "แถม" ในแต่ละแบบฟอร์ม คือ ก 1 ก 2
ข 1 และ ข 2 เป็นจำนวนเท่า ๆ กันดังนี้

นิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่เกี่ยวกับภาษา	ตอนแบบสำรวจ ก 1	45 คน
นิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่เกี่ยวกับภาษา	ตอนแบบสำรวจ ก 2	45 คน
นิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่เกี่ยวกับภาษา	ตอนแบบสำรวจ ข 1	45 คน
นิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่เกี่ยวกับภาษา	ตอนแบบสำรวจ ข 2	45 คน
นิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่ไม่เกี่ยวกับภาษา	ตอนแบบสำรวจ ก 1	45 คน
นิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่ไม่เกี่ยวกับภาษา	ตอนแบบสำรวจ ก 2	45 คน
นิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่ไม่เกี่ยวกับภาษา	ตอนแบบสำรวจ ข 1	45 คน
นิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่ไม่เกี่ยวกับภาษา	ตอนแบบสำรวจ ข 2	45 คน

⁸Taro Yamane, Statistics; An Introductory Analysis (3d

ed.; New York: Harper & Row Inc., 1973), p. 727.

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ไว้ดังนี้คือ จะวิเคราะห์เฉพาะแบบสำรวจที่นิสิตทำตอบครบทุกประโยค ถ้าแบบสำรวจใดนิสิตทำตอบไม่ครบหมดทุกประโยค จะไม่นำมาวิเคราะห์ ที่ตั้งเกณฑ์ไว้เช่นนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการแปลผล เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้วผู้วิจัยก็ทำการตรวจสอบแบบสำรวจทั้ง 360 ฉบับตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งก็ปรากฏว่าตัวอย่างประชากรทุกคนตอบแบบสำรวจการใช้คำเชื่อม "และ" และ "แต่" ครบหมดทุกประโยค

ขั้นต่อมา ผู้วิจัยก็หาความถี่ในการเลือกใช้คำว่า "และ" ในการเชื่อมคำคุณศัพท์คู่ของตัวอย่างประชากรแต่ละคนในแต่ละส่วนของแบบสำรวจ คือ ส่วนที่ประกอบไปด้วยประโยคที่คำคุณศัพท์คู่มีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน และส่วนที่ประกอบไปด้วยประโยคที่คำคุณศัพท์คู่มีความหมายไปในทิศทางตรงข้ามกัน ในแต่ละส่วนหาค่าสัดส่วนในการเลือกใช้คำว่า "และ" ของนิสิตแต่ละคน (P) และหาค่าสัดส่วนเฉลี่ย ($\bar{P}$) ในการเลือกใช้คำว่า "และ" ของนิสิตแต่ละกลุ่ม แล้วทำการวิเคราะห์เพื่อ

1. เปรียบเทียบการใช้คำเชื่อมของนิสิตระหว่าง

ก. นิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับภาษา และนิสิตที่เรียนสาขาวิชาเฉพาะที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษา

ข. คำคุณศัพท์คู่ที่มีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน และคู่ที่มีความหมายไปในทิศทางตรงข้ามกัน

โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมีตัวประกอบ 2 ตัว ชนิดซ้ำ⁹ (2 x 2 Factorial Design with Repeated Measure) โดยก่อนที่จะวิเคราะห์ความแปรปรวนนั้นผู้วิจัยต้องเปลี่ยนค่าสัดส่วนดังกล่าวให้เป็นค่าอาร์คไซน์¹⁰ (Arcsin)

⁹B.J. Winer, Statistical Principles in Experimental Design (New York: McGraw-Hill Book Company, c 1962), pp. 298-309.

¹⁰Ibid., pp. 218-221.

เสียก่อน แล้วจึงวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยค่าอาร์คไซน์ ดังแสดงไว้ในแผนภูมิที่ 1
 แผนภูมิที่ 1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมีตัวประกอบ 2 ตัว ชนิดควักซ้ำ

สาขาวิชาเฉพาะที่นิสิตเรียน	คนที่	ทิศทางของความหมายของค่าคุณศัพท์	
		ทิศทางเดียวกัน	ทิศทางตรงข้ามกัน
	1	—	—
	2	—	—
	3	—	—
เกี่ยวกับภาษา	.	.	.
	.	.	.
	.	.	.
	178	—	—
	179	—	—
	180	—	—
ไม่เกี่ยวกับภาษา	181	—	—
	182	—	—
	183	—	—
	.	.	.
	358	—	—
	359	—	—
	360	—	—

— หมายถึงค่าอาร์คไซน์ของสัดส่วนในการใช้คำว่า "และ"

2. ตรวจสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างการใช้คำเชื่อม "และ" และ "แต่" ด้วยการตรวจสอบไบนอมิยัล¹¹ (Binomial Test) โดยตรวจสอบว่า

ก. นิสิตทั้ง 2 สาขาวิชาเฉพาะเลือกใช้คำเชื่อม "และ" หรือ "แต่" ในการเชื่อมคำคุณศัพท์

ข. นิสิตเลือกใช้คำเชื่อมคำใดในการเชื่อมคำคุณศัพท์ที่มีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน และเลือกใช้คำเชื่อมคำใดในการเชื่อมคำคุณศัพท์ที่มีความหมายไปในทิศทางตรงข้ามกัน

การวิจัยเรื่องนี้ได้ใช้นิติระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นตัวอย่างประชากร โดยให้ตัวอย่างประชากรตอบแบบสำรวจการใช้คำเชื่อม "และ" และ "แต่" เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมีตัวประกอบ 2 ตัว ตัวประกอบทั้ง 2 คือ สาขาวิชาเฉพาะ และทิศทางของความหมายของคำคุณศัพท์ โดยมี การเลือกใช้คำเชื่อม "และ" และ "แต่" เป็นตัวแปรตาม นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตรวจสอบไบนอมิยัล

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹¹Sidney Siegel, Nonparametric Statistics (Tokyo: Kogakusha Company Ltd., c 1965), pp. 36-42.